zwalm

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

van: 28.11.2019

Aanwezig:

Tom Aelbrecht, Voorzitter Gemeenteraad

Eric De Vriendt, Patrick Moreels, Peter Van Den Haute, Francia Neirinck, Bruno Tuybens, schepenen

Jozef Van Den Bulcke, Pascale Adriaens, Mario Baert, Emmy Herregodts, Werner Baudewijn, Johan De Bleecker, Guido De Temmerman, Louis Ide, Matthijs Verschraegen, Angélique De Clercq, Sabine Meerschaut, Anke Thuy, Monique De Waele, gemeenteraadsleden

Philip Lefever, Algemeen directeur

Dagorde	**Stimuleren van rechtstreekse participatie in hernieuwbare energieprojecten en de burgerparticipatie bij de oprichting van toekomstige grootschalige hernieuwbare energieprojecten in de gemeente.**
Beknopte omschrijving	De gemeenteraad beslist rechtstreekse participatie in hernieuwbare energieprojecten en de burgerparticipatie bij de oprichting van toekomstige grootschalige hernieuwbare energieprojecten in de gemeente te stimuleren.
BBC	5. Wonen en duurzame leefomgeving, 5.6. Beleidsveld: 0390 Overige milieubescherming
Inleiding	Francia Neirinck, schepen
Voorwerp en motivering	De gemeenteraad besliste in zitting van 25.01.2017 om het Burgemeestersconvenant te ondertekenen en zich hiermee te engageren om de doelstelling van 40% CO_2-besparing op het grondgebied van de gemeente tegen 2030 na te streven t.o.v. referentiejaar 2011 (mitigatie) en de negatieve gevolgen van de klimaatverandering op te vangen (adaptatie). In zitting van 04.06.2018 besliste het college van burgemeester en schepenen het regionaal klimaatplan 'Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen' / gemeentelijk duurzaam energie- en klimaatactieplan en de bijhorende maatregelentabel goed te keuren. De Provincie Oost-Vlaanderen heeft de doelstelling om klimaatneutraal te worden tegen 2040. Met het Provincieraadsbesluit van 24.04.2013 werd het draagvlakmodel om de herverdeling van lusten en lasten van windturbineprojecten te bewerkstelligen, uitgewerkt in de zone's van de 2 windlandschappen (Eeklo-Maldegem & E40). Dit model bestaat uit het voorzien van minstens 20% participatie en uit een bijdrage van de betreffende ontwikkelaars in een omgevingsfonds dat ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Met het Provincieraadsbesluit van 26.04.2017 werd het draagvlakmodel - zoals hierboven beschreven - uitgebreid naar het volledige grondgebied van de Provincie Oost-Vlaanderen. De Europese richtlijn 2018/2001 van het Europees parlement en de Raad van 11.12.2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, in het bijzonder artikel 22 dat aangeeft dat bij de planning van de benodigde infrastructuur voor hernieuwbare energieproductie, stelt dat er rekening moet gehouden worden met beleidsmaatregelen die verband houden met de deelname van diegenen die door de projecten worden geraakt, in het bijzonder de plaatselijke bevolking; en dat lidstaten deze richtlijn in werking moeten doen treden uiterlijk op 30 juni 2021. De Vlaamse regering lanceerde op 16.12.2016 de conceptnota 'Windkracht 2020' met verschillende initiatieven om tegen 2020 240 grote windturbines op Vlaamse bodem bij te voorzien, waarvan 80 in Oost-Vlaanderen. Met de brief van 14.10.2019 vraagt de intercommunale SOLVA om in kader van het project Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen het engagement aan te gaan om burgerparticipatie bij de oprichting van toekomstige grootschalige hernieuwbare energieprojecten in de gemeente te stimuleren. Er zijn reeds gelijkaardige initiatieven in de steden en gemeenten Eeklo, Laarne, Kruibeke, Ninove, Geraardsbergen en Ronse. Om de doelstelling van het klimaatplan te halen is het zowel nodig om maatregelen te treffen die de CO_2-uitstoot verlagen, als ook om de productie van hernieuwbare energie te stimuleren. Volgens het klimaatplan 'Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen (13 gemeenten) werd in 2011 slechts 39.535 MWh aan duurzame energie opgewekt, slechts 3,9% van het potentieel. Tegen 2030 moet maar liefst 1.021.772 MWh opgewekt worden (= 24% van de totale CO_2-besparing). In Zuid-Oost-Vlaanderen zijn reeds volgende burgercoöperaties actief:

- Denderstroom cvba, regio Dender
- EnerGent cvba, regio Gent en Oost-Vlaanderen
- Stroomvloed cvba, regio tussen Leie en Schelde
- Beauvent cvba, regio West-Vlaanderen

De Belgische federatie REScoop, opgericht in 2010, begeleidt en verenigt de verschillende burgercoöperaties onder één noemer.
De doelstelling van de burgercoöperaties is om burgers rechtstreeks te laten participeren in hernieuwbare energieprojecten volgens de 7 ICA-principes (International Cooperative Alliance), waarbij burgers mede-eigenaar kunnen worden, mee beslissingen kunnen nemen en mee het beleid uitstippelen.
De omgevingsenergie uit zon, wind, water, biomassa en aardwarmte wordt geoogst voor eigen gebruik zodat de lusten en de lasten van hernieuwbare energieprojecten eerlijker worden verdeeld.
Het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen speelt tevens een fundamentele rol bij de bevordering van energievoorzieningszekerheid en duurzame energie voor een betaalbare prijs en biedt tegelijkertijd maatschappelijke en milieu- en gezondheidsvoordelen en grote kansen voor werkgelegenheid en regionale ontwikkeling, met name in de plattelandsgebieden.
Wettelijk gezien kan het participatiemodel bij hernieuwbare energieprojecten op privaat domein niet worden afgedwongen, maar het kan wel helpen om projectontwikkelaars te overtuigen om in zee te gaan met een burgercoöperatie om zo het maatschappelijk draagvlak voor hun projecten te vergroten.
Rekening houdende met het voorgaande is het belangrijk om in te zetten op burgerparticipatie door burgers rechtstreeks te betrekken bij hernieuwbare energieprojecten om zo een groter maatschappelijk draagvlak te creëren voor grootschalige hernieuwbare energieprojecten.

Verwijzingen

Toelichting ICA-principes https://cooperatiefvlaanderen.be/de-7-cooperatieve-principes-ica-principes
Besluit van de gemeenteraad van 25.01.2017 om het Burgemeestersconvenant te ondertekenen en zich hiermee te engageren om de doelstelling van 40% CO_2-besparing op het grondgebied van de gemeente tegen 2030 na te streven t.o.v. referentiejaar 2011 (mitigatie) en de negatieve gevolgen van de klimaatverandering op te vangen (adaptatie).
Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 04.06.2018 waarbij het regionaal klimaatplan 'Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen' / gemeentelijk duurzaam energie- en klimaatactieplan en de bijhorende maatregelentabel werden goedgekeurd.

Visum

Regelgeving

Decreet over het lokaal bestuur van 22.12.2017
Besluit van de gemeenteraad van 25.01.2017 houdende de deelname aan het groepsproject "Burgemeesterconvenant voor lokale duurzame energie - Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen' in samenwerking met SOLVA.
Besluit van de gemeenteraad van 28.06.2019 houdende goedkeruing van het klimaatplan
Besluit van college van burgemeester en schepenen van 04.06.2018 houdende de ondertekening van het Klimaatplan in kader van het groepsproject 'Burgemeesterconvenant voor lokale duurzame energie - Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen' in samenwerking met SOLVA.

Tussenkomsten

Johan De Bleecker, raadslid, uit namens zijn fractie de bezorgdheid rond de ruimtelijke inplanting; zijn fractie is niet tegen (zien er veel vanuit Hooglaan) maar heel wat mensen zijn tegen de inplanting; het is belangrijk dat mensen die in de omgeving wonen inspraak hebben bij de inplanting.
Francia Neirinck, schepen: volgens huidige windplan komt Zwalm niet aanmerking voor de inplanting; we moeten daar zorgvuldig mee omgaan, het landschap in de Vlaamse Ardennen is te waardevol. Solva kan hierin een rol spelen; zij vragen een mandaat om aan de provincie officieel de vraag te stellen naar de ontwikkeling van een ruimtelijke visie en pas als we visie hebben, kunnen we kijken wat de mogelijkheden zijn. Als het dan zou moeten gebeuren, gaan we met deze maatregel er voor zorgen dat hier geen grote multinationals zaken komen inplanten zonder draagvlak of burgerparticipatie.
Louis Ide, raadslid, verduidelijkt dat de provincie zoekzones heeft aangeduid (de studie is al gedaan) en dat Zwalm daar niet in zit. De zoekzones zouden kunnen leiden tot een 80-tal extra windmolens, waarvan men denkt dat ze geen last zullen geven aan bewoners. Bij inplanting van een windmolen, start de procedure, volgt overleg met de bewoners en als de bewoners niet tevreden zijn, kunnen ze de rechtsmiddelen uitputten indien ze dit willen.
Matthijs Verschraegen, raadslid, begrijpt dus dat de meerderheid zich enigszins zal proberen te verzetten als er pogingen zouden zijn tot plaatsing van windmolens op grondgebied Zwalm en dat het toch de Vlaamse Ardennen in algemeen zijn die min of meer beschermd zijn tegen plaatsing van verstorende elementen.
Eric De Vriendt, burgemeester, verduidelijkt dat het hier niet gaat over windmolens maar over burgercoöperatie die we hier willen stimuleren.

Stemming	Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.
Besluit	Art. 1 - De gemeente streeft ernaar om op het eigen grondgebied rechtstreekse participatie van minstens 50% in alle nieuwe grootschalige hernieuwbare energieprojecten te voorzien via burgercoöperaties die de ICA-principes respecteren (enkel voor projecten die niet uitsluitend in eigen energieverbruik voorzien). Om op die manier lokale natuurlijke rijkdom voor iedereen toegankelijk te maken en draagvlak bij de bevolking te creëren. Art. 2 - Bij nieuwe grootschalige hernieuwbare energieprojecten op gronden, eigendom van de gemeente, zal voorzien worden in minimum 50% rechtstreekse participatie. In de aanbesteding worden kwalitatieve en kwantitatieve gunningscriteria opgenomen: • percentage aanbieden aan inwoners om rechtstreeks financieel in het project te participeren (30 ptn) • opzetten van een informatie- en communicatiecampagne door de bouwheer/exploitant voor, tijdens en na de bouw van het project (20 ptn); • aanbieden van overige tegemoetkomingen door de bouwheer/exploitant, zoals engagement tot realiseren of financieren van rationeel energiegebruik en hernieuwbare energieprojecten (of andere milieuprojecten) in de gemeente of directe regio (30 ptn); • twee referenties van gelijkaardige projecten waarbij o.a. informatie, communicatie en rechtstreekse financiële participatie werden uitgewerkt en gerealiseerd (20 ptn). Art. 3 - Voor nieuwe hernieuwbare energieprojecten op gronden van semipublieke rechtspersonen - zoals gedefinieerd door de Vlaamse overheid in art. 1.2., eerste lid, 21° van het Decreet Grond en Pandenbeleid - en op publieke gronden die geen eigendom zijn van de gemeente, wordt een kader geschapen dat uitgaat van minstens 50% rechtstreekse participatie via burgercoöperaties (en dat de gunningscriteria genoemd in artikel 2 van dit besluit zo maximaal mogelijk toepast).
Bijlage	

Namens de gemeenteraad

(get) Philip Lefever
Algemeen directeur

(get) Tom Aelbrecht
Voorzitter Gemeenteraad

Voor eensluidend afschrift: 09.12.2019

Philip Lefever
Algemeen directeur

Tom Aelbrecht
Voorzitter Gemeenteraad